Dichterbij
APELDOORN EN OMGEVING

MAGAZINE VOOR
LEDEN VAN RABOBANK
APELDOORN EN OMGEVING
VOORJAAR 2015

Rabobank

Klarenbeek krijgt impuls door nieuw centrum »34

3033

EDUCATIE

Kinderen leren omgaan met geld »14

ENERGIEVOORZIENING

Loenen neemt de regie in eigen handen »18

VOOR EN DOOR LEDEN

De rol van de ledenraad binnen de bank »28

OM DE HOEK
Rabobank
en omstreken

Senioren moeten zich bewust zijn van de manieren waarop criminelen te werk gaan, zodat zij geen slachtoffer worden. Daarom organiseert Rabobank Apeldoorn en omgeving in samenwerking met de politie, gemeente Apeldoorn en Stichting Slachtofferhulp informatiebijeenkomsten waarin onderwerpen als inbraak, oplichting, afleiden tijdens het pinnen en het ontfutselen van bankgegevens aan bod komen.

FOTO: **WWW.THEO-SMITS.NL**

APELDOORN, WOON- EN ZORGCENTRUM MANDALA, 2 DECEMBER, 13.35 UUR

VOOR WOORD

ARNOLD VAN EIJK

Directievoorzitter

ZIJN WE ECHT ZO ONAFHANKELIJK?

Staat u er wel eens bij stil hoeveel uur per dag u online bent? Via uw telefoon, uw laptop of uw tablet? Gelukkig komt het niet al te vaak voor, maar meestal realiseren we ons pas op het moment dat de verbinding wegvalt, hoe afhankelijk we zijn geworden van internet. We gebruiken het om met elkaar te communiceren, om even snel wat op te zoeken, om spullen te kopen of een vakantie te boeken. Hoe konden we ooit zonder? Misschien zijn we zo afhankelijk geworden van internet, doordat datzelfde internet ons juist zo onafhankelijk heeft gemaakt van heel veel andere zaken. Het helpt ons om kennis te delen en om anderen te vinden met wie we samen nieuwe initiatieven kunnen ontplooien, zoals deelnemen in een lokale energiecoöperatie of een crowdfundingproject. Het maakt ons minder afhankelijk van grote energiebedrijven en banken.

Het is prettig dat we veel meer zaken dan vroeger zelfstandig kunnen regelen, maar dit is niet altijd een eigen keuze. De regering verwacht dat we langer zelfstandig blijven wonen. De steun van de overheid, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, wordt minder, waardoor we vaker een beroep moeten doen op ons eigen netwerk. Daardoor worden we afhankelijker van vrienden, familie en vrijwilligers. Dit maakt met name ouderen die moeite hebben om mee te gaan in digitale ontwikkelingen kwetsbaar.

Bij de Rabobank doen we al decennialang wat internet doet: kennis delen en mensen met elkaar verbinden, waardoor ze zelfvoorzienend en onafhankelijk worden. Digitale producten en diensten helpen daarbij, maar ook mensen die hier minder makkelijk mee omgaan willen we goed bedienen. We zijn er voor iedereen en dat blijft wat ons betreft ook zo.

COLOFON

Lokale redactie: Theo Smits (Theo tekst & fotografie)
Centrale redactie: Rabobank Nederland (Hans van Dijk) en MediaPartners Group
Druk & Handling: MediaPartners Group (Frank van der Kolk)

Dichterbij is een uitgave van de Rabobank. Niets uit deze Dichterbij mag worden overgenomen, opgeslagen en/of verspreid op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Rabobank. De Rabobank, MediaPartners Group en andere informatieleveranciers zijn niet aansprakelijk voor schade van welke aard ook als gevolg van onjuistheden in deze uitgave of in verband met het gebruik van deze uitgave.
Stelt u geen prijs op de ontvangst van Dichterbij, dan kunt u dit doorgeven via particulieren@apeldoorn.rabobank.nl.

Kom naar de familiedag in het Stedelijk Museum. Zie p. 38

Dichterbij

APELDOORN EN OMGEVING

ONAFHANKELIJKHEID

10 Werkgevers in de bres voor jongeren
14 Bank voor de klas
18 Loenen Energie Neutraal
22 Hoe kunnen we ouderen weerbaarder maken?

ONLINE BANKIEREN
8 Random Reader wordt Rabo Scanner

ONDERZOEK
16 Voor u getest

INFOGRAPHIC
26 Hoe populair is crowdfunding?

SAMENSPEL
28 De rol van de ledenraad

SAMEN ETEN
32 Gezellig en gezond eten

REGIO-ONTWIKKELING
34 Multifunctioneel Centrum Klarenbeek

SAMENWERKING
36 Money Meets Ideas

RUBRIEKEN
2 Om de hoek
6 Kort nieuws
17 Facts & figures
21 Puzzel
31 Stap voor stap oriënteren met het Rabobank Hypotheekdossier.
38 Ledenaanbiedingen
39 Column Bert Faber

3033

KORT NIEUWS

Kantoor Eendrachtstraat

BETERE TOEGANG

De huidige toegang tot ons kantoor aan de Eendrachtstraat is, met name voor mindervalide klanten, niet ideaal.

Dit heeft alles te maken met het feit dat onze begane grond 1.60 meter boven 'maaiveld' zit en er dus een trap en een rolstoel hellingbaan nodig zijn om ons pand te bereiken. Daar kunnen we weinig aan veranderen. Maar, klanten met een scootmobiel of rolstoel ervaren problemen bij het draaien na gebruik van de geldautomaat. Ook vinden klanten de 'beloopbaarheid' van de trap niet prettig. Onze klanten zijn dit meer gaan ervaren doordat in 2013 dit pand in gebruik is genomen als bankhal en er geldautomaten zijn geplaatst. Hierdoor is het aantal bezoekers toegenomen. We nemen de opmerkingen serieus en gaan de situatie aanpassen.
Om een definitieve oplossing te realiseren hebben we proefmodellen geplaatst. Het bordes voor de geldautomaat is vergroot en de trap is beter beloopbaar gemaakt. Daarna zijn klanten uitgenodigd om van hen te horen of de oplossing passend is. Met deze input zijn de plannen definitief gemaakt en we zijn in gesprek met de gemeente. We mogen het bordes en de trap namelijk niet zomaar aanpassen en moeten een vergunning aanvragen.
We hopen dat de definitieve oplossing in april wordt gerealiseerd. Het (tijdelijke) vergrote bordes voor de geldautomaat blijft tot die tijd liggen.

Kookboek met een verhaal

Rabobank Foundation heeft in het kader van haar 40-jarig jubileum een bijzonder kookboek uitgebracht: ROOTS. Drie Nederlandse topkoks, Ron Blaauw, Margot Janse en Dick Middelweerd, reisden af naar Peru, Tanzania en Vietnam om zich te laten inspireren door het voedsel dat boeren die daar gesteund worden door de Rabobank Foundation produceren en consumeren. De verhalen, foto's en recepten die dit opleverde, zijn gebundeld in het boek, dat de lezer ook inzicht geeft in de ketens van onder meer zuivel, koffie, cacao en aardappelen. Het ondersteunen van kleine boeren in ontwikkelingslanden met financiering, kennis en een netwerk is onderdeel van de brede ambitie van de Rabobank om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan het oplossen van het wereldvoedselvraagstuk (Banking for Food). ROOTS is niet te koop in reguliere boekwinkels. U maakt kans op het kookboek via de puzzel op pagina 21.

BANK IN DE KLAS

Maak kinderen vroeg geldwijs: dat is het motto van Bank voor de klas. Tijdens de Week van het geld (9 tot en met 13 maart 2015) geven enthousiaste medewerkers van banken gastlessen over geldzaken. Zij bezoeken basisscholen door heel Nederland. De Rabobank heeft financiële educatie voor de jeugd hoog in het vaandel staan en neemt daarom ook deel aan Bank voor de Klas. Doel is om basisschoolleerlingen te leren omgaan met geld, omdat zo de basis kan worden gelegd voor financiële zelfredzaamheid op latere leeftijd.

4daagse Apeldoorn: de groenste

De 'Groenste 4daagse van Nederland', doet ook in 2015 zijn naam eer aan. Van 14 tot en met 17 juli kunnen de deelnemers aan de 62e Cantharel Internationale 4Daagse van Apeldoorn, kennis maken met de mooie natuur op de Veluwe. Het grootste gedeelte van de routes gaat over onverharde paden door bos, over heide en door een zandverstuiving.

Wandelliefhebbers kunnen kiezen uit afstanden van vijftig, veertig, dertig, twintig en (gemiddeld) twaalf kilometer per dag. Bovendien kan gekozen worden voor één, twee, drie of vier dagen wandelen. Start en finish zijn op het complex van Victoria Boys aan de Berghuizerweg in Apeldoorn. Vrolijke muziek begeleidt de wandelaars dagelijks, zowel op de grote rustplaats onderweg als op het start- en finishterrein.

VOOR MEER INFORMATIE EN INSCHRIJVEN:
WWW.4DAAGSEAPELDOORN.NL

50e verjaardag theater

ORPHEUS TRAKTEERT!

Theater & Congres Orpheus is jarig en trakteert. Op zaterdag 14 maart aanstaande bent u van harte uitgenodigd voor een gratis theaterfestival met dans, cabaret, muziek, workshops én taart!

Kom kijken en meedoen
Voor kinderen en volwassenen is er de gehele dag en avond een leuk programma vol activiteiten en mooie (mini-) voorstellingen. Een gezellig dagje theater dus. Kijk voor het hele programma op orpheus.nl/50jaar en meld u alvast aan!

ORPHEUS.NL/50JAAR

DOCUMENTEN LIEVER DIGITAAL?

Documenten van de Interpolis Alles in één Polis®, de zorgverzekering Interpolis ZorgActief® en de levensverzekeringen van Interpolis kunt u nu ook digitaal ontvangen in uw Berichten Inbox, uw persoonlijke postbus in Rabo Internetbankieren, en de Rabo Bankieren App. U kunt zelf kiezen welke documenten u digitaal wilt ontvangen en welke per post. Hebt u geen Rabo Internetbankieren? Dan blijft u documenten ontvangen zoals u gewend bent.

MEEST INNOVATIEVE STARTER VAN 2014

Laurens de Groot (34) is met zijn bedrijf Skycap uitgeroepen tot The Next Entrepreneur 2014 en wint daarmee € 12.500. De Rabobank en MKB-Nederland reiken deze prijs jaarlijks uit aan de meest vernieuwende starter van Nederland. Skycap zet wereldwijd drones in voor derden, bijvoorbeeld om stropers in Zuid-Afrika te filmen. Volgens de jury heeft De Groot met zijn bedrijf de ideale combinatie gevonden tussen commercieel en humanitair.

BEURSVLOER VOORST

Op 20 mei 2015 om 18.00 uur vindt de derde editie van de Beursvloer Voorst plaats. Bedrijven kunnen op deze avond een 'maatschappelijk verantwoord' steentje bijdragen door kennis, faciliteiten, geld en personeel aan te bieden. Dit aanbod kan zorgen voor een 'match' met de wens van verenigingen en stichtingen.

Wilt u meer informatie over dit evenement? Kijk dan op www.beursvloervoorst.nl

Rabo WereldPas
IBAN / BANKREKENING NR
PAS NR
NL88 RABO
Rabo Internetbankieren - Rabobank
Popular
Onthouden
Bankpas in Rabo Scanner plaatsen
Pincode invoeren
Scan de kleurcode
Controleer de samenvatting op de Rabo Scanner
Vul de inlogcode in
Inloggen
Annuleren
Help
Ga alleen verder als de adresregel begint met https://bankieren.rabobank.nl/...
Hoe controleert u de veiligheid van uw verbinding?
Lees meer over veiligheid
MacBook
Rabobank

Uw Random Reader wordt binnenkort vervangen door de Rabo Scanner. Dit apparaatje is net zo veilig, maar maakt online betalen en bankieren sneller en eenvoudiger.

TEKST: **ARJAN VAN BIJNEN** FOTO'S: **RABOBANK**

Random Reader wordt Rabo Scanner

De Rabo Scanner vraagt minder vaak om codes.

RABOBANK.NL/ RABOSCANNER

Waarom wordt de Random Reader vervangen door een nieuw apparaat? Hoewel de Random Reader nog steeds goed en veilig is, is de Rabo Scanner beter op de toekomst voorbereid. We hebben onderzoek gedaan onder onze klanten naar hun ervaringen met internetbankieren. Daaruit is gebleken dat zij gebruiksgemak, snelheid en veiligheid erg belangrijk vinden. Zij willen bijvoorbeeld graag minder codes invoeren, maar dit gemak mag niet ten koste gaan van de veiligheid. Op basis van deze bevindingen hebben we de Rabo Scanner ontwikkeld. De Rabo Scanner is bovendien duurzaam, doordat u de batterijen zelf kunt vervangen.

Hoe werkt de Rabo Scanner? Tijdens het inloggen of ondertekenen van een betaalopdracht verschijnt een kleurcode op het scherm van uw pc, tablet of mobiel. Met de ingebouwde camera van de Rabo Scanner scant u deze kleurcode. De Rabo Scanner maakt vervolgens een inlog- of signeercode aan. Deze code voert u in op uw pc, tablet of mobiel, waarmee u de opdracht ondertekent. Het ondertekenen gaat dus een stuk gemakkelijker. In het filmpje dat u vindt op rabobank.nl/raboscanner wordt dit uitgelegd.

Is de Rabo Scanner net zo veilig als de Random Reader? Ja. Zowel de Random Reader als de Rabo Scanner voldoet aan een streng veiligheidsniveau. Beide apparaten zijn niet verbonden met internet. Dat is een bewuste keuze van de Rabobank. Nieuw bij de Rabo Scanner is het display, waarop u kunt zien en controleren welk bedrag u gaat overmaken. Dat geeft een veilig gevoel.

Wanneer krijg ik mijn Rabo Scanner? Als u een Random Reader hebt, krijgt u persoonlijk bericht van ons. Binnen twee weken na dit bericht krijgt u de scanner thuisgestuurd. Het pakketje past door de brievenbus, dus u hoeft er niet voor thuis te blijven. Naar verwachting zijn eind 2015 alle Random Readers vervangen door Rabo Scanners. Tot die tijd kunt u gewoon uw Random Reader blijven gebruiken.

Wat doe ik met mijn oude Random Reader? Deze kunt u behandelen als een klein elektrisch apparaat. U kunt hem inleveren bij de Rabobank, de milieustraat of bij een van de Wecycle-inleverpunten.

Aandeel in elkaar

In de campagne 'een aandeel in elkaar' laat de Rabobank zien hoe klanten, hun omgeving en de bank elkaar sterker maken. Echte voorbeelden laten zien hoe klanten met een ambitie of droom gesteund worden. Door elkaar én door de Rabobank, die toegang geeft tot financiële diensten, kennis of netwerken. Zo hebben we allemaal een aandeel in elkaar.

WERKGEVERS HELPEN

Voorbereid de markt op

Jonge werkzoekenden hebben het tegenwoordig niet makkelijk op de arbeidsmarkt. De Rabobank draagt een steentje bij om ze goed voor te bereiden op de toekomst.

TEKST: **FROUKJE WATTEL** FOTO'S: **ARJEN BORN**

Op dit moment zijn er 114.000 jongeren van 15 tot 25 jaar werkloos. De overheid gaat de strijd met deze jeugdwerkloosheid aan via sectorplannen, met premiekortingen bij het aannemen van jongeren en met vacatures speciaal voor jongeren. Maar het is niet een taak van de overheid alleen. Ook van het bedrijfsleven en de jongeren zelf wordt inzet verwacht. Mirjam Sterk, ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid: 'Werkgevers zijn cruciaal in de aanpak van jeugdwerkloosheid. Veel bedrijven hebben geen vacatures, maar willen wel iets doen. Wij willen werkgevers daarbij helpen en stimuleren. Als je samen creatief bent, kun je toch allerlei andere oplossingen bedenken. Zoals stageplaatsen beschikbaar stellen bijvoorbeeld, jongeren coachen of een deel van je bedrijfsopleidingen openstellen voor werkzoekende jongeren.' Werkgevers weten bovendien vaak niet wat de mogelijkheden zijn. Daarom heeft het team van Mirjam Sterk een 'menukaart' ontwikkeld waarin staat hoe bedrijven kunnen bijdragen om de kans op werk voor jongeren te vergroten (zie: www.ditissterkteam.nl/menukaart).

JONGERENAKKOORD In september 2014 tekenden 26 grote werkgevers, waaronder de Rabobank, het zogenaamde Jongerenakkoord. Daarin maken zij speciaal op hun bedrijf afgestemde afspraken om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Zo stelde Unilever coaches voor jongeren beschikbaar en Tata Steel in IJmuiden honderd leerbanen. 'De Rabobank is een mooi voorbeeld', aldus Sterk. 'Als bank met veel mkb-klanten belooft zij haar klanten te wijzen op alle mogelijkheden, van werkervaringsplaatsen tot coaching en subsidies.' Bedrijven kunnen ook vacatures speciaal voor jongeren openstellen, zodat zij belangrijke werkervaring en netwerkcontacten kunnen opdoen. Of ze kun-

nen BBL (beroepsbegeleidende leerweg)-plaatsen beschikbaar stellen, dat zijn werkplekken voor jongeren die vier dagen werken en één dag naar school gaan. 'Ook voor de bedrijven zelf zit daar een 'win' aan', aldus Mirjam Sterk. 'Ze krijgen daarmee nieuwe kennis en enthousiasme binnen en ze kunnen hun eigen, nieuwe werknemers opleiden.'

EIGENTIJDS PARTICIPEREN De Rabobank is van oudsher als coöperatieve, lokaal georganiseerde bank nauw betrokken bij de gemeenschap en levert een bijdrage aan thema's die spelen bij klanten. Annemarie van den Berg, directievoorzitter Rabobank Utrecht en 'boegbeeld' voor de aanpak van jeugdwerkloosheid: 'Als grote werkgever hebben wij een maatschappelijke rol, we willen iets doen voor jongeren. We inventariseren nu alle initiatieven en beslissen vervolgens wat we nog meer kunnen doen. Onze lokale banken bieden al sinds jaar en dag in heel Nederland bankstages aan op het gebied van HR, financiën of facilitaire diensten. En er komen steeds meer initiatieven. Bij ons in Utrecht, een typische studentenstad, nemen we samen met andere bedrijven en de gemeente deel aan JINC. Die helpt jongeren bij een goede start op de arbeidsmarkt.' Via JINC (www.jinc.nl) gaan jaarlijks ruim 3500 basisschool- en vmbo-leerlingen op bliksemstage, krijgen vmbo'ers sollicitatietrainingen of volgen ze het *Ondernemen doe je zo!*-programma. Daarnaast werkt Rabobank Utrecht mee aan Talent Meets Top, waar werkgevers en jongeren elkaar ontmoeten, en aan beroepencommissies van ROC's en hbo-opleidingen. In de Studentenraad mogen studenten bovendien aangeven welke onderwerpen ze belangrijk vinden, variërend van studieschulden of omgaan met geld tot sollicitatietrainingen. 'Dat alles werkt goed voor ons als studentenstad, een bank in een plattelandsgebied vult dat weer heel anders in. Daarin kunnen we veel van elkaar leren. Kijk bijvoorbeeld naar Helmond Stagestad, een goed en leerzaam project. Wij hebben vijf jaar geleden in Utrecht iets soortgelijks gedaan.'

'Veel bedrijven hebben geen vacatures, maar willen wel iets doen. Als je samen creatief bent, kun je allerlei oplossingen bedenken'

HELMOND STAGESTAD Het project Helmond Stagestad, waar Annemarie van den Berg naar verwijst, zag het levenslicht in 2011. Uit een onderzoek van de Rabobank en de gemeente Helmond bleek dat de afstand tussen bedrijven en afstudeerders veel te groot was. Jos van den Berkmortel, adviseur Coöperatie, is namens de bank actief in Helmond Stagestad: 'Helmonders willen prettig wonen en werken in hun regio. Als coöperatieve bank, dicht bij de gemeenschap, willen wij bijdragen aan sociaaleconomische ontwikkelingen in de regio, zoals de arbeidskansen voor jongeren. We hebben daarom met Helmond Stagestad een community gebouwd om de afstand tussen ondernemers en onderwijs te verkleinen. Helmond Stagestad gaat om méér dan alleen stages, we zorgen ook voor andere samenwerking tussen bedrijven en onderwijs- en kennisinstellingen. Denk aan afstudeeropdrachten, het doen van marktonderzoeken of opdrachten voor bedrijven. Bovendien kan het bedrijfsleven in Helmond/Peelland zich op ons platform profileren als aantrekkelijke leer- en werkomgeving. Dat is onze manier om betrokken te zijn en een aandeel in elkaar te hebben.'

STAGEWEEK IN HELMOND Tijdens de Week van Helmond Stagestad, die 26 januari van start ging, bezochten 170 vmbo-leerlingen in één week acht verschillende bedrijven in diverse belangrijke sectoren, zoals food, automotive, textiel, techniek en bouw. 'Er deden ruim zeventig bedrijven aan mee', aldus Van den Berkmortel. 'Zo kregen de studenten de gelegenheid een kijkje te nemen in zo veel mogelijk keukens en te zien wat de regio hen allemaal te bieden heeft!' Kijk voor meer informatie op helmondstagestad.nl.

THE COLOUR KITCHEN

Rabobank Foundation helpt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Een mooi voorbeeld is de samenwerking met The Colour Kitchen, een sociale onderneming die jongeren opleidt en werk biedt in de horeca. Rabobank Foundation ondersteunt het landelijk uitrollen van hun cateringconcept. Via lokale Rabobanken kan The Colour Kitchen inschrijven voor aanbestedingen voor bedrijfscateraars (Alkmaar, Breda, Dommelstreek). Daarnaast verstrekt de Rabobank Foundation een donatie om meer jongeren te kunnen opleiden.

RABOBANK.NL/
AANDEELINELKAAR

EDUCATIE

De Rabobank vindt het belangrijk dat kinderen leren omgaan met geld. Daarom organiseren we diverse initiatieven die hieraan bijdragen, zoals “Bank voor de klas” van 9 t/m 13 maart.

TEKST: **THEO SMITS** FOTO'S: **RABOBANK**

Actief leren omgaan met geld

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.WEEKVANHETGELD.NL

Jong geleerd is oud gedaan, ook als het om financiële zelfredzaamheid gaat. Kinderen die jong leren omgaan met geld, komen later minder vaak in de financiële problemen. De Rabobank draagt hier op verschillende manieren een steentje aan bij. Bijvoorbeeld door diverse tools als de KidsGeldWijs app, het Online Kasboek en de website B.O.E.G. aan te bieden. Daarnaast zetten we ons ook op actieve wijze in.

GASTLESSEN VOOR DE KLAS Tijdens de Week van het geld (van 9 tot met 13 maart) geven diverse medewerkers van Rabobank Apeldoorn en omgeving gastlessen op basisscholen onder de titel “Bank voor de klas”. Zehra Kilinc-Erol, adviseur particulieren bij Rabobank Apeldoorn en omgeving, vertelt over de gastles die ze al eerder samen met collega Shirley Leunk gaf op basisschool De Sjofar in Apeldoorn. Zehra: ‘Tijdens de gastles voor de groepen 6, 7 en 8 hebben we verschillende onderwerpen rondom het thema geld behandeld. Bijvoorbeeld de geschiedenis van geld, wat je met je zakgeld kunt doen en ook hoe je kunt sparen voor iets wat je graag wilt kopen. Daarnaast hebben we een aantal filmpjes laten zien over digitaal betalen. Het doel van de gastles is om de kinderen op een actieve manier financieel bewust te maken. Zo hebben we via een quiz en een tekenopdracht de kennis van de groep op het gebied van geld getest. We stelden de groep vragen als “hoe betaal je de dingen die je graag wilt hebben?” en “waar geef je je zakgeld aan uit?”. Natuurlijk mochten de kinderen ons ook vragen stellen als “waar komt het woord pinnen vandaan?” en “hoeveel verdien je bij de bank?”. Op die laatste vraag zijn we niet al te diep ingegaan, haha. Het was super om te zien hoe enthousiast de kinderen reageerden op onze gastles.’

COMPLIMENTEN Ook Riet van der Linde-De Wit, lerares op basisschool De Sjofar, is positief over de gastles van Rabobank Apeldoorn en omgeving. Riet: ‘Ik wil Zehra en Shirley complimenteren met het feit dat ze de aandacht van de kinderen zo goed vast hebben weten te houden. De inhoud van de gastles heeft hier zeker aan bijgedragen. De leerlingen hebben goede informatie over het onderwerp “Omgaan met geld” gekregen en de dag erna vertelden ze me dat ze het echt interessant vonden. Ik ben ervan overtuigd dat de kinderen hier wat van hebben opgestoken.’

Handige app

Voor zes- tot elfjarige kinderen heeft de Rabobank de Kids-GeldWijs app ontwikkeld voor uw iPad en Androidtablet. Met deze app kunnen uw kinderen spelenderwijs genoeg geld in hun digitale kluisje sparen, zodat ze hun spaardoel kunnen verwezenlijken. Ook kunt u als ouders via de app het gesprek met uw kind aangaan over zaken als zakgeld, sparen en uitgaven.

U MAG HET ZEGGEN

TEKST: **ARJAN VAN BIJNEN** FOTO: **STADSGIRAFFE**

Klanten kunnen steeds meer bankzaken zelf regelen. Des te belangrijker is het dat de producten en diensten die we aanbieden, zo gebruiksvriendelijk mogelijk zijn. Daar doen we continu onderzoek naar met klanten en medewerkers in ons eigen User Experience (UX) Center in Utrecht.

Teamcoördinator Maartje van Hardeveld: 'Onderzoek is een wezenlijk onderdeel van het ontwerpproces van producten. Onze bevindingen gebruiken we om producten aan te passen en te verbeteren. Zo werken we continu aan verbetering van het Rabo Hypotheekdossier en zijn de onderzoeksresultaten naar de Rabo Scanner verwerkt in het uiteindelijke ontwerp.'

Vandaag is een klant uitgenodigd om een prototype van de nieuwe Beleggen-app te proberen, die beleggen toegankelijker en eenvoudiger moet maken. Terwijl de onderzoeker vragen stelt, leggen verschillende camera's het gesprek vast. Achter een spiegelwand kijkt en luistert het projectteam mee.

De klant wordt gevraagd om de app te openen en te vertellen wat hij ziet. 'Veel informatie', vindt hij. 'Er staat hier dat mijn beleggersprofiel voor 25 procent is voltooid. Ik verwacht dat ik daar op kan klikken om mij naar de honderd procent te begeleiden. Daaronder, in hetzelfde vlak, staan suggesties, zoals 'spreid uw fondsen'. Voor iedere suggestie staat een afbeelding van een slotje. Dat vind ik verwarrend, ik begrijp niet goed waarom die er staan. Misschien zijn ze voor mij niet toegankelijk? Dan wil ik ze ook niet in mijn scherm hebben.'

De app bevat ook een onderdeel over persoonlijke strategie. 'Ik zie hier dat als ik mijn strategie niet verander, ik mijn doel niet ga halen', merkt de klant op. 'Wat zou je nu willen doen?', vraagt de onderzoeker. 'Ik wil mijn doel halen. Daar zou ik graag vanuit de app hulp bij krijgen, liefst van een medewerker die ik al ken.' De feedback van klanten is erg nuttig voor de verdere ontwikkeling van producten. Andersom is het voor klanten ook prettig dat zij invloed kunnen uitoefenen. Na afloop van het onderzoek zegt de klant dat hij erg benieuwd is naar de uiteindelijke app: 'Ik heb echt het gevoel dat er naar mijn feedback wordt geluisterd. Ik ben benieuwd hoeveel invloed ik heb op het eindresultaat.'

KLANTENPANELS

Het UX Center speelt een belangrijke rol bij het klantonderzoek van de Rabobank. Per onderzoek wordt er naar klanten en niet-klanten gezocht die bij het onderzoeksonderwerp passen. Maar er zijn ook andere manieren om uw stem te laten horen. Bijvoorbeeld via lokale klantenpanels. Leden van deze panels krijgen regelmatig het verzoek om via internet aan een onderzoek mee te werken. Een ideale manier om uw mening over de bank en haar dienstverlening te geven.

FEITEN

Wie zelf veel voedsel verbouwt, is minder afhankelijk van anderen. Hoe zit dat met ons eigen Nederland?

BRON: CBS, LEI WAGENINGEN UR **VDBJ_, RABOBANK**

VAN VEEL LANDBOUWPRODUCTEN PRODUCEERT NEDERLAND MEER DAN GENOEG VOOR DE EIGEN BEVOLKING. /// NEDERLAND IS 'S WERELDS TWEEDE EXPORTEUR VAN LANDBOUW-PRODUCTEN. /// DE WAARDE DAARVAN BEDRAAGT BIJNA 78 MILJARD EURO. /// DE BELANGRIJKSTE EXPORTPRODUCTEN ZIJN: GROENTEN EN FRUIT, BLOEMEN EN PLANTEN, VLEES, ZUIVEL. /// DUITSLAND IS ONZE BELANGRIJKSTE HANDELS-PARTNER, GEVOLGD DOOR BELGIË, HET VERENIGD KONINKRIJK EN FRANKRIJK.

3033

DUURZAAMHEID

Energie wordt steeds schaarser en duurder. Een focus op energiebesparing en het duurzaam opwekken van energie is daarom van groot belang. In de gemeente Apeldoorn hebben diverse burgerinitiatieven zelf de handschoen opgenomen.

TEKST: **THEO SMITS** FOTO'S: **WWW.THEO-SMITS.NL**

LOENEN ENERGIE NEUTRAAL

Onafhankelijke energie dankzij eigen regie

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.LOENENENERGIE.NL

Steeds meer mensen verenigen zich met anderen vanuit de behoefte om de regie over hun energievoorziening in eigen handen te nemen. Nederland telt al meer dan 300 van dergelijke lokale en regionale duurzame energie initiatieven. Het uiteindelijke doel is bij al deze initiatieven hetzelfde: besparen op de energiekosten en niet meer afhankelijk willen zijn van grote energiemaatschappijen en fossiele brandstoffen. Onder klinkende namen als EnergieRijk Voorst, duurzame energiecoöperatie Apeldoorn (deA) en Loenen Energie Neutraal (LEN) zijn ook in de gemeente Apeldoorn onafhankelijke duurzame energie-initiatieven gestart. Maar is het wel zo eenvoudig om zelf de energievoorziening in handen te nemen? En hoe houd je zo'n initiatief financieel draaiend?

LOENEN ENERGIE NEUTRAAL 'De stichting Loenen Energie Neutraal is opgericht naar aanleiding van een bijeenkomst van de gemeente Apeldoorn in 2013', aldus bestuurslid Han Meurs (46 jaar) uit Loenen. 'Tijdens die bijeenkomst kregen de dorpen uit de gemeente de vraag om mee te doen aan de wedstrijd "Energieke dorpen". Het dorp met het meest duurzame en energiebesparende idee kreeg vanuit een Europese subsidieregeling 200.000 euro waarmee het idee kon worden gerealiseerd. Samen met enkele andere enthousiaste inwoners en het dorpsteam uit Loenen ben ik om de tafel gaan zitten om over dit onderwerp te praten. Als we de energievoorziening in ons dorp wilden verduurzamen, moesten we ervoor zorgen dat 1. De energievraag wordt beperkt en er dus energie wordt bespaard. 2. Duurzame energie wordt gebruikt en 3. Indien nodig op een efficiënte en schone manier gebruik wordt gemaakt van fossiele brandstoffen. Nou klinkt 200.000 euro als veel geld, maar het is lang niet genoeg om onze doelstelling te bereiken.'

LAAGHANGEND FRUIT 'We besloten

3033

dan ook ons op het "laaghangende fruit" te richten. Dit zijn bestaande systemen waarmee je snel en relatief goedkoop op duurzame wijze energie kunt besparen of op kunt wekken. Denk aan vloer- en muurisolatie en het plaatsen van zonnepanelen. Maar daarmee waren we er nog niet. Wij wilden voorkomen dat het subsidiegeld aan het eind van het project zou zijn vervlogen. Daarom hebben we bedacht om de subsidie in te zetten als cofinanciering (zie kadertekst), zeg maar een renteloos voorschot voor duurzame projecten. Als de lening (ten dele) is terugbetaald, kunnen we dit geld opnieuw gebruiken om andere duurzame projecten te cofinancieren. Dankzij deze werkwijze lukt het ons om met de 200.000 euro aan subsidie uiteindelijk ongeveer 1,2 miljoen euro aan energieprojecten te cofinancieren. Ik denk dat dit gegeven de belangrijkste reden is dat we de wedstrijd uiteindelijk gewonnen hebben. Naast het feit dat het hele dorp profijt kan hebben van ons initiatief en dat we vooraf al zo'n 50 intentieverklaringen voor deelname konden tonen.'

COFINANCIERING
Stel, een inwoner van Loenen wil meedoen aan een verduurzamingsproject van LEN. Dan betaalt hij zelf 50% van de kosten. De andere 50% krijgt hij voorgeschoten uit het subsidiegeld, waarvan hij circa 10% als schenking krijgt en de resterende 40% op basis van de terugverdientijd aan LEN terugbetaalt door de besparing op de energierekening. Dit geld wordt in het fonds van de stichting gestort, zodat er nieuwe duurzame projecten mee kunnen worden gecofinancierd.

LANGE ADEM 'Niet dat we er in 2013 met het winnen van de wedstrijd al waren. Integendeel. Het heeft ons bijna een jaar gekost om aan alle voorwaarden te voldoen die de Europese Unie aan zo'n subsidie stelt. Omdat Europa geen subsidie aan vrijwilligers verleent, moesten we bijvoorbeeld de stichting Loenen Energie Neutraal oprichten, een bestuur samenstellen en hebben we juridisch alle aansprakelijkheid moeten afkaarten. Daarnaast kregen we te maken met aanbestedingsregels. Want welke partij mag uiteindelijke de huizen isoleren of de zonnepanelen plaatsen? Kortom, je hebt een lange adem nodig als het gaat om een Europese subsidie. Toch was het alle tijd en inzet waard. Want toen we vlak voor de zomer van 2014 echt "live" konden gaan, hadden we al zoveel aanvragen van inwoners en instellingen uit Loenen binnen, dat ons budget in november zo goed als op was. Al met al besparen we nu in Loenen al jaarlijks de hoeveelheid energie van circa 1.000.000 autokilometers.'

'Al met al besparen we nu in Loenen al jaarlijks de hoeveelheid energie van circa 1.000.000 autokilometers.'

Han Meurs, bestuurslid bij de stichting Loenen Energie Neutraal.'Het is alle inzet en moeite waard.'

VERDIENMODEL 'In april van dit jaar komt een eind aan ons project, maar de stichting Loenen Energie Neutraal houdt zeer zeker niet op te bestaan. We willen onze plannen voor duurzame energieprojecten breder trekken en kijken hoe we energiebesparing en zonne- en waterenergie kunnen inzetten om Loenen in 2020 voor 40% duurzaam te krijgen. Vanzelfsprekend is ook daar weer geld voor nodig. Het is voor ons ook een zoektocht om een verdienmodel voor onze stichting te vinden. Want ook duurzaamheid moet een business model hebben. Daarom zijn we op verschillende manieren bezig om financiële bijdragen te krijgen. Via subsidies, maar eventueel ook via bijdragen van de gemeente en de deelnemers. Het is mooi om te zien dat ons project als voorbeeld geldt voor andere Europese dorpen en dat zij naar Loenen komen om te kijken hoe we hier als onafhankelijke partij met duurzame energievoorzieningen bezig zijn!'

PUZZEL

C	F	G	A	C	E	N	A	O	E	D	V	W	T
R	E	U	N	X	O	D	E	S	T	E	O	E	T
O	I	O	T	I	V	O	O	L	I	U	R	E	A
W	T	R	G	I	R	N	P	L	E	M	R	R	L
D	A	G	E	I	G	E	I	E	IJ	D	B	B	F
F	N	S	A	O	N	G	I	N	R	E	N	A	S
U	R	E	R	R	H	N	E	C	I	A	C	A	P
N	E	P	S	E	A	T	I	D	N	T	T	R	A
D	T	S	I	D	C	N	S	Z	O	A	E	I	R
I	L	D	T	U	N	M	T	R	N	M	N	I	E
N	A	N	D	E	A	O	E	I	I	E	E	I	N
G	O	O	M	R	U	N	F	E	E	O	G	O	F
M	R	A	K	M	U	N	T	C	R	I	S	I	S
P	S	T	H	C	A	R	K	G	A	A	R	D	E

Oplossing

Stuur uw oplossing voor 20 maart 2015 naar: communicatie@apeldoorn.rabobank.nl

Actievoorwaarden vindt u op: www.rabobank.nl/apeldoorn

Maak kans op

één van de vier kookboeken 'ROOTS'

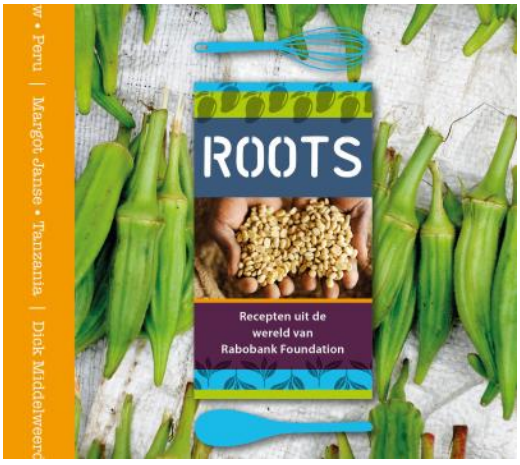

WOORDZOEKER

Al deze woorden zijn verstopt in de letterbrij. Ze zijn te lezen van links naar rechts, van rechts naar links, van boven naar beneden of omgekeerd en diagonaal. Streep alle woorden door. De resterende letters vormen vervolgens de oplossing van deze puzzel.

Zoek de volgende woorden: aandelen, advies, alternatief, arbeidsmarkt, bruto, coöperatie, crowdfunding, doel, draagkracht, eigenzinnig, extra, factoren, financiering, fondsen, garantie, groei, muntcrisis, premie, producten, prognose, samen, sparen, steun, termijn, veiligheid, weerbaar.

3033

FINANCIËLE BESCHERMING

Een veilig gevoel

Volgens schattingen zijn jaarlijks zo'n dertigduizend ouderen slachtoffer van financieel misbruik. De Rabobank wil hier iets aan doen.

TEKST: **PETER STEEMAN** FOTO'S: **NO CANDY @ DUTCH PHOTO COLLECTIVE**

Er zijn verschillende manieren om financieel misbruik van ouderen te voorkomen. De Rabobank kan u hierover adviseren.

We worden steeds ouder en blijven langer zelfstandig wonen. Er kan een punt komen waarop mensen niet meer in staat zijn om zelf hun financiële zaken te regelen. Bijvoorbeeld omdat hun partner, die altijd de financiën deed, is overleden. Of omdat zij moeite hebben met de toenemende digitalisering van bankzaken. Een groeiende groep ouderen kan niet mee in deze ontwikkelingen en heeft behoefte aan persoonlijke dienstverlening. Een kind, verzorger of buurman kan een helpende hand bieden. Heel vaak gaat het goed, maar er ontstaat ook ruimte voor misbruik. Denk aan een mantelzorger die geld pint voor de boodschappen van de hulpbehoevende én zichzelf. Of een zoon met een volmacht die zijn moeder helpt, maar haar geld ook gebruikt voor zijn gokverslaving, waardoor er ongemerkt duizenden euro's van een bankrekening verdwijnen.

Ouderen moeten veilig zijn en zich veilig voelen. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport lanceerde daarom in 2011 het actieplan 'Ouderen in veilige handen'. In dit plan werken onder meer notarissen, politie en steunpunten huiselijk geweld (SHG) samen om ouderen te beschermen. De Rabobank participeert als enige bank in dit actieplan en doet in zeven gemeenten mee aan een pilotproject tegen financieel misbruik. 'Onze rol is om mee te denken', aldus Jo van Erp, accountmanager Private Banking bij Rabobank 's-Hertogenbosch en omstreken. 'Hoe kunnen we vanuit de bank meewerken aan de financiële bescherming van klanten, en medewerkers meer bewust maken? Hoe gaan we bijvoorbeeld om met het spanningsveld tussen privacy van de klant en zorgplicht van de bank? En wat kun je doen als je onrechtmatigheden signaleert? Om medewerkers te helpen hebben we een meldcode ontwikkeld. Is de veiligheid van een klant in het geding en heeft een klant hulp nodig, dan melden wij dit bij een SHG, zodat maatschappelijk werk wordt ingeschakeld.'

VEILIGHEIDSTIPS Behalve signaleren probeert de bank ook misbruik te voorkomen. Van Erp: 'We geven veiligheidstips aan oudere klanten die hun bankzaken uitbesteden aan iemand anders. Je kunt bijvoorbeeld de limiet van de bankpas van een gevolmachtigde verlagen. Of een gevolmachtigde alleen toegang geven tot de betaalrekening en niet alle spaarrekeningen. Ook wijzen we mensen op de mogelijkheid van een levenstestament, waarin je bij de notaris vastlegt wie je belangen mag behartigen als je wilsonbekwaam bent, zoals bij dementie.' Staatssecretaris Van Rijn van VWS zegt het enorm te waarderen dat de Rabobank meedoet aan dit project. 'Banken kunnen een belangrijke rol spelen bij het aanpakken van financieel misbruik. Met de uitkomsten van dit project kunnen mensen en betrokken organisaties in heel Nederland hun voordeel doen. Voorkomen is natuurlijk het allerbeste. Heel belangrijk daarbij is dat mensen hun financiële zaken goed regelen voordat ze afhankelijker worden. Banken kun-

Staatssecretaris Van Rijn: 'Banken kunnen een belangrijke rol spelen bij het aanpakken van financieel misbruik.'

Afhankelijkheid van anderen maakt mensen kwetsbaar.

Het is belangrijk om uw financiële zaken goed te regelen voor u afhankelijk wordt van anderen.

nen daarover het gesprek aangaan met hun klanten en concrete oplossingen bieden.'

FINANCIEEL ZELFREDZAAM Om mensen te helpen financieel zelfredzaam te worden, is de Rabobank Foundation vorig jaar een partnerschap aangegaan met het Nibud en Humanitas voor het project Thuisadministratie. Doel is om met behulp van vrijwilligers, waaronder mensen van de Vereniging Gepensioneerden Rabobank, mensen in financiële nood te helpen om hun achterstanden weg te werken en de regie over hun financiële huishouding terug te krijgen. Het gaat om mensen die door schuldhulpverlening, maatschappelijk werk of het ouderennetwerk zijn aangemeld. Zo heeft de 63-jarige Dietmar Schnoeckel veel baat van de hulp die hij sinds zijn hersenbloeding krijgt van vrijwilliger en Rabobank-gepensioneerde Wiel Herten. 'Wiel neemt mij geen werk uit handen. Ik doe alles zelf. Typen doe ik met één hand. Hij legt mij uit hoe ik online moet bankieren en als ik moet bellen met een officiële instantie, laat Wiel mij het woord doen. Zonder hem zou het heel moeilijk zijn. Hij stimuleert mij om weer zelfstandig te worden.'

DIGITALISERING Klanten willen hun bankzaken zelf kunnen regelen, waar en wanneer het hen uitkomt. Ook ouderen, zegt Maarten Kolkman, manager Markten Particulieren & Private Banking bij Rabobank Nederland. 'Ons doel is dat klanten zo lang mogelijk gebruik kunnen maken van alle middelen. Enerzijds door de virtuele omgeving zo makkelijk en toegankelijk mogelijk te maken voor iedereen, anderzijds door passende diensten en advies te bieden. Het is een maatschappelijke verantwoordelijkheid die we op ons nemen.'

TOEGANKELIJKE DIENSTEN

Om geldzaken voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk te maken heeft de Rabobank handige hulpmiddelen ontwikkeld. Zoals de Random Reader Comfort, met grotere toetsen, een groter scherm en een spraakfunctie. Ook zijn er sprekende geldautomaten en kunt u bij het internetbankieren kiezen voor grotere letters of een stem die voorleest wat er op het scherm staat. Kunt u zelf niet meer bankieren, dan kijken we hoe we kunnen helpen. Denk aan het geven van een volmacht en het inzetten van Rabo Geld Expres. Bekijk voor meer informatie de brochure Samen bankieren.

RABOBANK.NL/ TOEGANKELIJKHEID

CROWD

Crowdfunding groeit sterk in Nederland. Het biedt extra mogelijkheden voor start-ups die moeilijk aan voldoende kapitaal kunnen komen via een bank of andere traditionele instellingen.

GROOTSTE CROWDFUNDINGPLATFORM TER WERELD:

KICKSTARTER (2009)

-Dit jaar meer dan 1 miljard dollar aan donaties wereldwijd
-Meer dan 5,6 miljoen donateurs

GROOTSTE CROWDFUNDINGPLATFORM VAN NEDERLAND:

GELDVOORELKAAR.NL

-Gerealiseerd kredietvolume van meer dan 20 miljoen euro
-Groeide in 2013 met 407% t.o.v. 2012

ANDERE CROWDFUNDINGPLATFORMS:

-CrowdAboutNow
-Oneplanetcrowd (vooral duurzame initiatieven)
-1%CLUB
-SellaBand

2013

Totaal in Nederland opgehaald via crowdfunding:

32 MILJOEN EURO

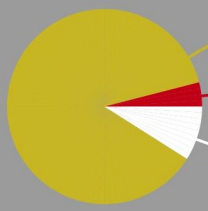

27,8 MILJOEN EURO
door 367 ondernemingen
gemiddeld € 76.000 per project

1,3 MILJOEN EURO
door 409 goede doelen
gemiddeld € 3.200 per project

2,9 MILJOEN EURO
door 482 creatieve projecten
gemiddeld € 6.000 per project

Meer dan 1250 projecten: een ruime verdubbeling t.o.v. 2012

EERSTE HELFT 2014

Totaal in Nederland opgehaald via crowdfunding:

23 MILJOEN EURO

bijna 75% van de totale som 2013

In de eerste 6 maanden al 906 projecten

19,2 MILJOEN EURO
door 234 ondernemingen
gemiddeld € 82.000 per project

1,2 MILJOEN EURO
door 254 goede doelen
gemiddeld € 4.700 per project

2,6 MILJOEN EURO
door 418 creatieve projecten
gemiddeld € 6.200 per project

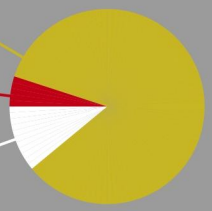

GROEI crowdfunding in Nederland

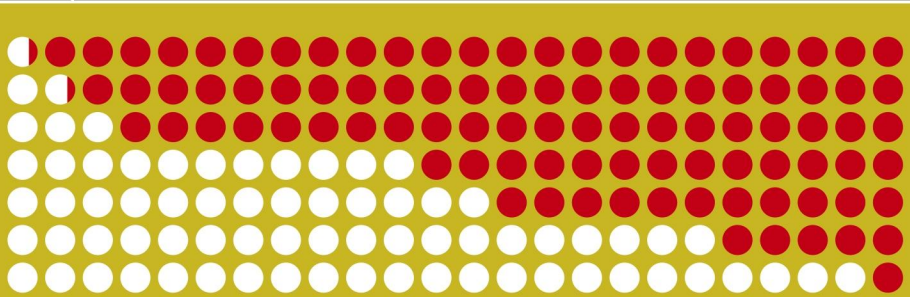

Bronnen: www.douwenkoren.nl (Douw&Koren is een crowdfunding adviesbureau en opereert volledig onafhankelijk van alle crowdfunding platforms.) www.mkbservicedesk.nl

FUNDING
Financieren zonder bank

'Crowdfunding werkt als een soort virtuele coöperatie en is daarom interessant voor de Rabobank.'

Wereldwijd opgehaald via crowdfunding in 2013:
5,1 MILJARD DOLLAR

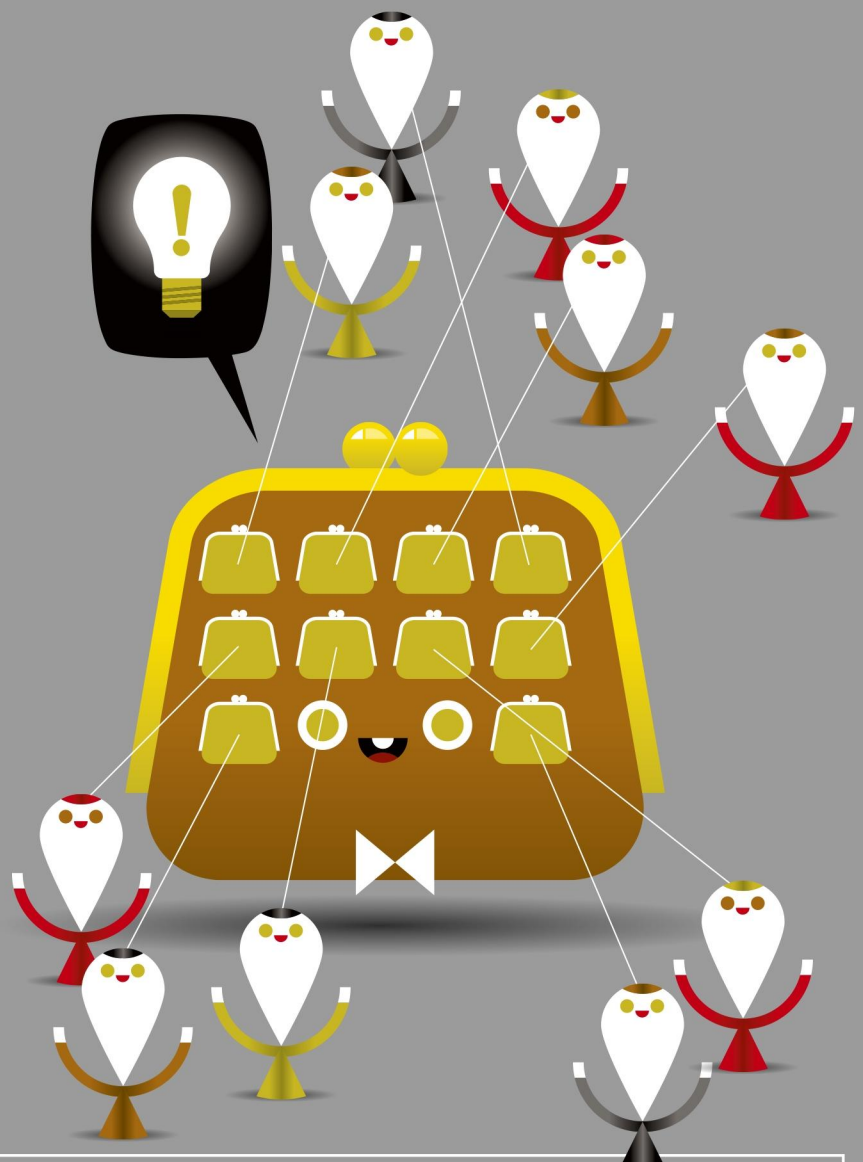

infographic: Leendert Masselink, illurama.nl

Deelnemen aan crowdfunding:

MOGELIJKE VOORDELEN
-relatief hoge rentevergoeding
-mogelijkheid winstdeling (bij eigen vermogen)
-goed gevoel vanwege deelname aan goed doel

MOGELIJKE NADELEN EN RISICO'S:
-verliesrisico ligt bij investeerder
-geïnvesteerde bedrag niet opneembaar voor einde looptijd
-gebrek aan toezicht, dus relatief fraudegevoelig

Risicobeperking
Particulieren mogen van de AFM in totaal maximaal 40.000 euro per platform investeren bij loan based crowdfunding (geld verstrekken in vorm van lening) en 20.000 euro per platform bij equity based crowdfunding (geld investeren in ruil voor zeggenschap in project of bedrijf).

Samenspel

Rabobank Apeldoorn en omgeving is een bank voor en door leden. Dat dit geen loze woorden zijn, bewijst de belangrijke rol van onze ledenraad.

TEKST: **THEO SMITS** FOTO'S: **MARNIX KLOOSTER, THEO SMITS**

3033

Bijeenkomst van de ledenraad op donderdag 4 december.

De Rabobank is al ruim 110 jaar een coöperatie. We hebben geen aandeelhouders, maar wel bijna 2 miljoen leden die we graag bij onze besluitvorming betrekken. Omdat het onmogelijk is om al deze leden te horen, heeft elke lokale bank een eigen ledenraad, waarin betrokken en mondige leden meedenken en meebeslissen over zaken als de te volgen koers, de diensten en producten van de bank en de manier waar we ons moeten inzetten voor de samenleving. Ook Rabobank Apeldoorn en omgeving heeft een ledenraad.

VERBINDENDE ROL 'Een coöperatie kenmerkt zich door het feit dat de leden zich mét elkaar vóór elkaar inzetten. Bij Rabobank Apeldoorn en omgeving is dat niet anders', aldus Krista Walter, lid van de Raad van Commissarissen van de bank. 'Het is onze doelstelling om als bank op diverse manieren impact te hebben op de samenleving en ons werkgebied sterker te maken, zodat de inwoners hier baat bij hebben. Daar zet het directieteam zich samen met het management, de medewerkers en de Raad van Commissarissen (RvC) voor in. Daarnaast is er een belangrijke rol weggelegd voor onze ledenraad.' Deze ledenraad moet bijvoorbeeld de jaarrekening en de samenstelling van de RvC goedkeuren. Ook heeft de ledenraad zeggenschap over wat er met een deel van de winst moet gebeuren. En bij diverse onderwerpen fungeert de ledenraad als klankbord en adviseur voor het directieteam. Krista: 'En doordat we als bank een open dialoog met de ledenraad voeren, blijven zowel het directieteam als de RvC scherp. Er is ruimte voor vragen, innovatie én discussie. Minstens zo belangrijk is dat de ledenraad de verbinding vormt tussen de bank en haar leden en zo de stem van onze leden versterkt. De ledenraad bestaat uit 30 leden die signalen vanuit de maatschappij doorgeven aan het directieteam, zodat de bank echt wat met deze signalen kan doen. Aan de andere kant fungeren de leden van de ledenraad ook als ambassadeurs van de bank.'

SAMENSTELLING LEDENRAAD Wim Bolink is oud ledenraadslid bij Rabobank Voorst en lid van de selectiecommissie van Rabobank Apeldoorn en omgeving. Wim: 'In principe kan elk lid van onze bank zich aanmelden als er een vacature voor de ledenraad vrij komt. Bij de samenstelling van de ledenraad kijkt de selectiecommissie naar een evenwichtige afspiegeling van onze leden. Zo zoeken we naar zowel mannen als vrouwen, jongeren als ouderen, particulieren als ondernemers uit

KANDIDATEN

De acht kandidaat-leden voor de ledenraad van Rabobank Apeldoorn en omgeving zijn bekend: 1. K.Y. Lo (Apeldoorn) 2. P.P.M. Backhuijs (Wenum Wiesel) 3. J.R. Verpals-Van der Hoeven (Apeldoorn) 4. J.W. Keizer (Apeldoorn) 5. J.E.G. Riezebosch (Twello) 6. W.J.H. Eekhuis (Terwolde) 7. E. Oosterkamp (Lieren) 8. A.D. Boesveld (Tonden).

Samen met het directieteam en de Raad van Commissarissen bepaalt de ledenraad de te volgen koers van Rabobank Apeldoorn en omgeving.

3033

Wim Bolink (lid van de selectiecommissie) en Krista Walter (lid van de Raad van Commissarissen) van Rabobank Apeldoorn en omgeving.

‘Persoonlijk vind ik de ledenraad onmisbaar voor Rabobank Apeldoorn en omgeving.'

verschillende branches, hoger als lager opgeleide mensen, autochtonen als allochtonen en vanzelfsprekend naar leden die alle dorpen uit ons werkgebied vertegenwoordigen. Daarnaast moet een potentieel lid kunnen aantonen dat hij betrokken is bij de bank, een proactieve houding heeft, goed geworteld is in ons werkgebied en dat hij de ambitie heeft om zijn kennis, ervaring en netwerk in te zetten. Bovendien moet hij de drive hebben om voor minimaal vier jaar en maximaal acht jaar tijd vrij te maken om de vergaderstukken te lezen, de 5 à 6 jaarlijkse bijeenkomsten bij te wonen en eventueel plaats te nemen in commissies die zich op een specifiek onderwerp richten. Er worden op dit moment acht vacatures ingevuld en ik merk dat er binnen de nieuw gevormde ledenraad een gedrevenheid en betrokkenheid aanwezig is om als bank echt van betekenis te zijn voor de klanten. Het is een ervaren en constructieve groep mensen en dat is natuurlijk precies wat wij als selectiecommissie voor ogen hadden.’

MOOIE TOEKOMST Krista: ‘Persoonlijk vind ik de ledenraad onmisbaar voor Rabobank Apeldoorn en omgeving. Sterker nog, in mijn ogen ís de ledenraad de coöperatie. De ledenraad inspireert, geeft tips en advies, benoemt kansen en bedreigingen. Hij biedt de bank bovendien niet alleen de kans om de inspraak van haar leden vorm te geven, de ledenraad heeft bijvoorbeeld de ultieme stem als het gaat over wel of geen fusie. De ledenraad houdt de bank ook scherp en waarborgt de communicatie van bank naar klant én van klant naar bank. Dat zorgt voor rust, stabiliteit en verbinding. En dat is het belangrijkste, want met elkaar kunnen we ervoor zorgen dat de bank én onze regio een mooie toekomst tegemoet gaan.’ Maak kennis met de kandidaat- leden op www.rabobank.nl/apeldoorn.

INFO

Met het Rabobank Hypotheekdossier krijg je een realistisch beeld van jouw mogelijkheden in de zoektocht naar een (andere) woning.

TEKST: RABOBANK APELDOORN EN OMGEVING

MET DE ONLINE TOOL KUN JE JE IN ALLE RUST VOORBEREIDEN EN ORIENTEREN OP EEN HYPOTHEEK. /// THUIS OP JE EIGEN BANK MET PERSOONLIJKE GEGEVENS DIVERSE HYPOTHEEKSCENARIO'S DOORREKENEN. /// EEN GEDEGEN VOORBEREIDING OP JE AFSPRAAK MET DE BANKADVISEUR KOST JE ZO ONGEVEER EEN HALF UUR. /// JE DEELT HET DOSSIER MET DE ADVISEUR, DIE KAN VERDER WAAR JIJ GEBLEVEN BENT. /// BIJ DE BANK NEEM JE SAMEN MET DE ADVISEUR DE UITKOMSTEN DOOR. /// JE BESPAART HIERMEE OP ADVIESKOSTEN.

3033

SAMEN ETEN

Het is soms een hele uitdaging om kinderen voldoende verse groenten te laten eten. De truc volgens voedingsexperts: maak groenten niet alleen lekker, maar ook interessant voor kinderen.

TEKST: **FROUKJE WATTEL** FOTO'S: **ALEXIS FACCA @ UNIT**

Zo lusten ze het wél!

MEER TIPS:
VOEDINGSCENTRUM.NL/NL/MIJN-KIND-EN-IK

Voedingsexperts Jutka Halberstadt en Jaap Seidell halen regelmatig de krant met hun noodkreet dat slechts één procent van de kinderen voldoende groenten eet. Dat blijkt uit een RIVM-rapport uit 2011. Dat veel kinderen kieskeurig zijn als het gaat om groenten, komt voor een deel doordat kinderen meer en beter proeven dan volwassenen; ze hebben meer smaakpapillen. Zoet, onze aangeboren smaak, is meestal favoriet. Spruitjes of witlof vinden ze vaak te bitter. Hoe krijg je ze dan toch enthousiast voor gezond eten?

GOEDE VOORBEELD

'Regel één: praat vooral níet over gezond', adviseert Roy van der Ploeg, woordvoerder Voedingscentrum. 'Dat werkt vaak averechts. Geef liever het goede voorbeeld door zelf gezond te ontbijten, rustig aan tafel te eten niet voor de tv en te genieten van groenten. En snoep zelf met mate. Vinden ze groente niet lekker? Blijf het toch aanbieden: variatie is gezond en een nieuwe smaak moet je vaak wel tien keer proeven voor je het lekker gaat vinden.' Een andere handige tip: meng gezonde, 'bittere' groenten met zoete kerstomaten, appelmoes, worteltjes of zoete aardappelen. Of 'verstop' flinke porties groenten in een lekkere lasagne of pastasaus. Ook in smoothies kun je veel fruit (en zelfs spinazie of wortel) kwijt. Wat met smoothies kan, kan ook met groentesoep: pureren dus.

WAAR ETEN VANDAAN KOMT

Minstens zo belangrijk als lekker en gezond eten is het om van samen eten iets gezelligs te maken. En om de interesse van kinderen te wekken voor hetgeen op hun bord ligt. Betrek de kinderen bijvoorbeeld op een leuke manier bij hun voedsel door samen recepten uit te zoeken, inkopen te doen en te koken. Of vertel waar mandarijnen, spaghetti of chili con carne oorspronkelijk vandaan komen. Nog leuker wordt het als het eten in je eigen (moes)tuin, volkstuin of balkontuin groeit. Kinderen kunnen daar vrij eenvoudig tomaten, sla, bonen, wortels, peterselie of aardbeien telen. Niets is immers lekkerder dan je eigen versgeplukte tomaten. Geen groene vingers? Veel boeren, tuinders en fruittelers organiseren regelmatig open dagen of plukdagen, met daarbij leuke activiteiten voor kinderen. Ga bijvoorbeeld met de hele familie kersen plukken, doe de aspergefietstocht, of winkel bij een boerderijwinkel of boerenmarkt. Wedden dat de kids volgende vakantie naar de boerderijcamping willen?

Banking for Food
Om in 2050 9 miljard mensen van voldoende voedsel te voorzien is meer nodig dan vergroten van de voedselproductie en –distributie. Voeding moet ook veilig zijn en rijk aan waardevolle stoffen. Educatie en informatie zijn hierin essentieel. Dit is een van de pijlers van Banking for Food, de visie van de Rabobank op de voedselvoorziening en de rol van de bank daarin.

3033

REGIO-ONTWIKKELING

Sinds kort heeft Klarenbeek een eigen Multifunctioneel Centrum waar inwoners samen kunnen komen. ‘Deze centrale plek geeft een impuls aan ons dorp. Er is weer dynamiek en beleving.’

TEKST: **THEO SMITS** FOTO'S: **WWW.THEO-SMITS.NL**

‘Dit centrum is echt van ons!’

Het Multifunctioneel Centrum Klarenbeek wordt in het weekend van 29, 30 en 31 mei officieel geopend.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.MFCKLARENBEEK.NL.

Dinsdag 13 januari, 19.55 uur. Een week na de officieuze opening doet het Multifunctioneel Centrum (MFC) Klarenbeek haar naam al eer aan. In het horecadeel De Brug maken mensen onder het genot van een kop koffie een praatje. De multifunctionele ruimte daarnaast is gevuld met zo’n 60 repeterende leden van Muziekverenging Klarenbeek. In de sporthal trainen de dames van Handbalvereniging SC Klarenbeek. En in de kleine bestuurskamer vindt een vergadering plaats van Klarenbeeks Belang. In de aangrenzende grote bestuurskamer zit dan ook een tevreden Martin Jansen, penningmeester van Stichting Multifunctioneel Centrum Klarenbeek. ‘Dit is precies wat we zo’n vier jaar geleden voor ogen hadden toen het plan ontstond voor een centrale ontmoetingsplek in Klarenbeek waar mensen samen kunnen komen.’

GROOT DRAAGVLAK Martin: ‘Het idee voor het MFC is niet zomaar uit de lucht gegrepen. We voelden dat de wens en de noodzaak in het dorp bestond. We hadden al wel de kantine van Sportclub Klarenbeek waar mensen elkaar konden ontmoeten, maar na een sportwedstrijd stroomde deze al snel weer leeg. Er moest een centrale plek in het dorp komen waar de inwoners samen aan zowel sport als onderwijs, muziek, cultuur of welke activiteit dan ook kunnen doen. Het was fantastisch om te zien dat er al snel een groot draagvlak voor dit plan ontstond dat werd gevormd door allerlei groepen uit Klarenbeek. Dit grote draagvlak heeft er sterk aan bijgedragen dat diverse partijen bereid waren om geld beschikbaar te stellen. Onder meer dankzij subsidies van de provincie Gelderland en de gemeente Voorst, schenkingen van Leefbaarheid Gelderland en het Oranjefonds, een hypotheek bij Rabobank Apeldoorn en omgeving en een obligatieactie in het dorp hebben we het benodigde bedrag van 2,2 miljoen euro bijeen gekregen.’

DYNAMIEK EN BELEVING ‘Natuurlijk is geld belangrijk, maar het MFC was er nooit gekomen zonder de tomeloze inzet van zo’n 160 vrijwilligers uit het dorp. Samen hebben we hard aan de realisatie van het MFC gewerkt, zodat we nu kunnen zeggen dat dit centrum echt van ons is. Het is mooi om te zien dat deze plek nu al een impuls geeft aan het dorp. Er is weer dynamiek en beleving!’

3033

MONEY MEETS IDEAS

Platform brengt partijen samen

Het platform Money Meets Ideas brengt informal investors in contact met ambitieuze ondernemers die op zoek zijn naar kapitaal, kennis en expertise, ook in Apeldoorn en omgeving.

TEKST: **THEO SMITS** FOTO'S: **WWW.THEO-SMITS.NL**

Voor iedere ondernemer is het belangrijk om te kunnen investeren in de eigen onderneming. Om producten of diensten te ontwikkelen, deze op de markt te introduceren of om de groei van de zaak te kunnen bijbenen. Maar wat als het eigen vermogen of de bancaire financiering tekort schiet? In dat geval kan een particuliere investeerder de oplossing bieden. Het platform Money Meets Ideas faciliteert diverse bijeenkomsten, zoals die van Rabobank Apeldoorn en omgeving en Schretlen op dinsdag 3 februari in Apeldoorn, waarbij ondernemers hun businessplan mogen presenteren en zo wellicht een informal investor vinden.

DE ONDERNEMER André Elands (47 jaar) is directeur aandeelhouder bij The eNose Company. Zijn bedrijf ontwikkelt onder andere de Aeonose, een apparaat dat door middel van ademanalyse diverse ziektes als hoofd- en halskanker, longkanker, prostaatkanker en tuberculose bij een patiënt kan detecteren. André: 'Sinds de oprichting van ons bedrijf in 2013 zijn we alleen nog maar bezig geweest met onderzoek en ontwikkeling van de Aeonose. We willen namelijk eerst zoveel mogelijk data analyseren, zodat we verschillende ziektes met een zo groot mogelijke zekerheid kunnen detecteren. De ontwikkeling van het apparaat kost tot nu toe dus alleen maar geld. Geld dat wij niet hebben. Geld dat als startende onderneming bovendien erg moeilijk is te verkrijgen. Vandaar dat we besloten deel te nemen aan Money Meets Ideas. We hebben ons ondernemingsplan eerst laten screenen door KplusV organisatieadvies en vervolgens mocht ik de Aeonose live gaan presenteren. Deze pitch duurde ongeveer vijf minuten, waarna de informal investors kort wat vragen konden stellen. In ons geval waren er veel mensen geïnteresseerd in ons product. Daarom kreeg ik nog eens vijftien minuten de tijd om extra informatie te geven en mochten de aanwezigen een kwartier lang wat meer gerichte vragen

3033

André Elands van The eNose Company heeft via Money Meets Ideas twee informal investors gevonden die hem ondersteunen bij de ontwikkeling van de Aeonose.

stellen. Het voordeel hiervan is dat beide partijen kunnen kijken of ze wel of niet bij elkaar passen. Uiteindelijk hebben we twee partijen bereid gevonden die ons niet alleen financieel, maar ook met hun expertise en kennis wilden ondersteunen. Dat is voor elke ondernemer een buitengewone toegevoegde waarde. Ook voor de informal investor zelf trouwens, want beide partijen zetten zich in voor hetzelfde doel, namelijk het laten slagen van het ondernemingsplan.'

DE INFORMAL INVESTOR

Rosalind Post van der Molen bezoekt als informal investor al ruim drie jaar bijeenkomsten van Money Meets Ideas. Dankzij haar carrière in het bedrijfsleven is zij als geen ander in staat te toetsen of een ondernemingsplan kans van slagen heeft. Of niet. Rosalind: 'Eerlijk gezegd is mijn deelname ontstaan uit nieuwsgierigheid. Ik wilde wel eens weten wat het platform precies inhield, wat ik van de andere informal investors kon leren en natuurlijk welke ideeën er werden gepitcht. Drie jaar later vind ik het nog steeds een leuk én interessant proces. Een samenwerking tussen ondernemer en informal investor staat of valt namelijk met een goede pitch. Brengt de ondernemer een goed, overtuigend en begrijpelijk verhaal? En kan hij dit verhaal onderbouwen met realistische cijfers? Zo ja, dan heeft hij mijn interesse. Wat ik echter nog veel belangrijker vind, is de ondernemer zelf. Kan hij mij overtuigen van zijn idee? Blijft hij overeind staan tijdens het spervuur aan vragen van mijzelf en de andere informal investors? En is hij bereid om met anderen samen te werken? Want als informal investor wil ik hem niet alleen financieel ondersteunen, maar ook mijn ervaring, kennis en expertise met hem kunnen delen. Ondernemen doe je namelijk niet in je eentje, ondernemen doe je samen.'

GEÏNTERESSEERD?

Bent u als ondernemer op zoek naar kapitaal, kennis en expertise? Of wilt u als informal investor deelnemen aan één van de bijeenkomsten die in heel Nederland worden georganiseerd? Kijk dan voor meer informatie, de voorwaarden voor deelname en de agenda op www.moneymeetsideas.nl.

MEER INFORMATIE OVER DE AEONOSE VINDT U OP WWW.ENOSE.NL

AANBIEDINGEN

Als lid van de Rabobank kunt u profiteren van aantrekkelijke kortingen. Kijk voor het volledige aanbod op rabobank.nl/dichterbij.

EXCLUSIEF

RABO FAMILIEDAG IN STEDELIJK MUSEUM

Op zondag 19 april vindt de tweede Rabo Familiedag plaats in het Stedelijk Museum in Amsterdam. Op deze dag is er een speciaal programma met diverse workshops voor jong en oud, interactieve rondleidingen, educatieve spelletjes, ontdekkingstochten langs de kunstwerken en nog veel meer. Toegang is gratis, maar vooraf aanmelden is wel noodzakelijk. Kijk voor meer info op rabobank.nl/dichterbij.

THEATER

MUSICAL TITANIC IN THEATER ORPHEUS

De legendarische reis, de meeslepende muziek, maar vooral het gevoel wil je niet missen. Muziektheater Apeldoorn laat u de geschiedenis van de titanic herbeleven.
Vrijdag 5 en zaterdag 6 juni om 20.00 uur en zondag 7 juni om 14.30 uur. Kaarten (eerste rang) kunt u met vijf euro korting bestellen via 06-51315310. Informatie over de voorstelling vindt u op ww.titanicdemusical.nl

CONCERT

KRUIP IN HET HOOFD VAN DE MEESTER

Voor iedereen die wel eens wil weten hoe het borrelde in het hoofd van een beroemde componist, of hoe een dirigent een orkestpartituur omzet in muziek, presenteert TivoliVredenburg iets nieuws: Meesterwerk in Concert. Op 7 mei ontrafelt dirigent Jules van Hessen met live-ondersteuning van het Gelders Orkest de geheimen van de beroemde Vuurvogel van Igor Strawinksy. Van Hessen kruipt in het hoofd van de componist, doorgrondt de muziek en vertelt het verhaal achter het beroemde meesterwerk. Het orkest speelt daarbij cruciale fragmenten, bijzondere solo's en spannende overgangen en na de pauze de hele symfonie. Op vertoon van deze advertentie betaalt u aan de kassa slechts € 15 in plaats van de reguliere entreeprijs van € 18. Meer info op rabobank.nl/dichterbij.

3033

COLUMN

BERT FABER
senior fiscalist bij de Rabobank

Hoe onafhankelijk is een zzp'er?

Het lijkt een vreemde titel om mee te beginnen: hoe onafhankelijk is een zzp'er? Immers, een zzp'er, (zelfstandige zonder personeel) hoort per definitie onafhankelijk te zijn. Hij of zij is tenslotte ondernemer en een van de wezenskenmerken van een ondernemer is dat je zelfstandig beslissingen neemt voor eigen rekening en risico. Toch is deze onafhankelijkheid de laatste tijd in de media ter discussie komen te staan.

In deze tijden van crisis werden en worden veel mensen ontslagen. Sommigen zien dat als een mogelijkheid om een diep gekoesterde wens in vervulling te laten gaan en eindelijk – soms een beetje gedwongen – ondernemer te worden. Fiscaal kan dat zeer interessant zijn. Er bestaan tal van ondernemersfaciliteiten waar men gebruik van kan maken c.q. recht op heeft. Er wordt wel gezegd dat bij een gunstige fiscale opstelling een ondernemer met een winst van circa 50.000 euro geen belasting hoeft te betalen. Denk aan de mkb-vrijstelling van veertien procent (2015) en de zelfstandigenaftrek van 7.280 euro (2015). Deze laatste wordt voor starters de eerste vijf jaar nog eens verhoogd met 2.123 euro (2015). Het is deze fiscale aantrekkingskracht waarover zelfs parlementsleden hun wenkbrauwen hebben gefronst. Daarbij gaat het vooral om de vraag of deze fiscale faciliteiten wel de juiste personen bereiken.

'Bereiken de fiscale faciliteiten voor ondernemers wel de juiste personen?'

Stel u een consultant voor die jaarlijks voor meerdere opdrachtgevers projecten uitvoert. Daardoor loopt hij debiteurenrisico (betaalt elke opdrachtgever wel en doet deze dat ook op tijd?) én ondernemersrisico (vind ik voldoende opdrachtgevers?). Maar wat te denken van een consultant die werkzaamheden uitvoert voor zijn ex-werkgever? En wat als die werkzaamheden (volledig) overeenkomen met de werkzaamheden die hij uitvoerde toen hij in dienst was bij die ex-werkgever? Als hij dat ook nog eens doet op basis van een meerjarig contract, is hij dan nog wel zelfstandig en onafhankelijk? En is hij dan wel ondernemer? Of toch nog (verkapt) in dienst bij die werkgever? Met als gevolg het onterecht gebruik van de fiscale faciliteiten.

Die uitdaging (en vele andere) wil de regering gaan oppakken in het nieuwe belastingstelsel. Schijnconstructies moeten dan worden onderscheiden van reële situaties. En dat is een moeilijke zaak. Want het laatste wat de regering wil, is dat de goeden onder de kwaden lijden. Dat zou het broze economisch herstel geweld aan kunnen doen.

Hoe senioren in Apeldoorn en omgeving alert worden bij hun bankzaken

3033

Rabobank Apeldoorn en omgeving zet zich in om criminaliteit bij bankzaken te voorkomen. Dit doen we, onder andere, met informatiebijeenkomsten voor senioren. Hierbij werken we samen met de politie, gemeente Apeldoorn en Slachtofferhulp.

Een aandeel in elkaar

Rabobank